

Jan Peter Houtman

Taaltoren van Babel

Woorden dienen de mens. Zij maken de werkelijkheid te (be)grijpen. Zonder woorden, we kunnen het ons niet echt voorstellen, blijft de wereld als die van voor de schepping, toen niemand er nog ideeën over had of er maar enig woord aan vuil maakte. Zelfs in Eden was alles nog dik in orde. Echt mis ging het pas toen men de toren van Babel ging bouwen. Als gevolg daarvan ging iedereen ineens verschillende talen spreken. Een ramp.

Zo ver was ik toen ik een lezing van Abdelrahman El Aissati bijwoonde. Hij gaf aan dat in de Koran de gebeurtenissen rondom Babel veel positiever worden beschreven. Hier wordt het ontstaan van verschillende talen als een verrijking beschouwd.

De macht van het woord. Of beter: de macht van de betekenis van het woord, of met een nog mooier woord het *discours*. Conferenties zijn in dit verband een zegen. Wat is de functie van conferenties anders dan een mogelijkheid te bieden voor het bijstellen van je eigen definities en begrip van woorden? Klopt mijn begrip of idee rondom een bepaald onderwerp nog met die van mijn vakgenoten? Zijn we het nog eens? Is de wereld inmiddels veranderd? Ben ik nog *up to date*?

Cultuur, zoals in (multi)culturele samenleving, is een actueel woord. Ook hier doet de vraag zich voor of multicultureel slecht is en er dus geïntegreerd dient te worden of dat het goed is en dat het de ruimte moet krijgen. De term trekt de aandacht; er wordt druk gedefinieerd. Een conferentie over dit onderwerp trekt een volle zaal, kranten worden gevuld en de zendtijd op televisie wordt volgepraat. Het lijkt ook een gouden greep, want cultuur behelst zo'n beetje alles wat een mens doet en zo kun je verbanden leggen met van alles en nog wat.

Moer kan natuurlijk niet achterblijven. Vandaar dat ik er over begin.

In een *Uitleg* (22 november 2000, p. 12) wordt in een beschrijving van een brochure gesproken over achterstandsbestrijding. Op deze laatste term volgt *Vaak gaat het daarbij om leerlingen met een bepaalde sociale, culturele of economische achtergrond*. Over definiëring gesproken ... Heel veel woorden gebruiken om eigenlijk niets te zeggen. Dat wijst meestal op een angst om iets verkeerd te zeggen. Op een angst voor de Pavlov-reactie waar veel PVDA-ers last van hebben, bijvoorbeeld als iemand zich de term WAO laat ontvallen, zeker in combinatie met allochtonen. Ik moet dan denken aan het *don't mention the war-principle* uit *Faulty towers*.

Allochtonen, etnisch, multicultureel en achterstanden. Deze woorden vind je meestal bij elkaar in een tekst. Dus negatief. Zelfs, of juist de nadrukkelijke pogingen om Nederland als multiculturele samenleving in een positief daglicht te stellen, dragen bij aan een negatieve beeldvorming. Voor je het weet, staan alle betrokkenen en zeker beleidsmakers stijf van de spanning en zeggen ze niets meer met veel woorden.

Voor deze mensen kan een conferentie helpen. In dit nummer kunt u in een verslag lezen dat cultuur, en dus ook een multiculturele samenleving, er wel is, maar dat men er zich niet druk over hoeft te maken. Het vormt zichzelf en laat zich niet vormen. Het verandert met de mensen die er deel van uit maken.

Wel zinnig blijft het om je druk te maken over het onderwijs aan deze zelfde mensen. Hierover twee artikelen in dit nummer.

Dirkje Ebbers breekt een lans voor de kameleon, omdat er al zoveel rupsen in het onderwijs zijn. Met die rupsen heeft zij het dan over onderwijsvernieuwingen zoals in de reclame: Zo zag ze eruit ervoor en zo erna! Een rups verandert in een vlinder en dat is het dan. Dirkje gaat in op de leerkrachtvaardigheden die het mogelijk maken om flexibel te reageren op de onderwijssituatie van het moment. Observatie en coaching zijn methodes om deze vaardigheden te vergroten.

Marianne Verhallen doet even aan definiëring voordat ze de mogelijkheden om tot

beter taalonderwijs te komen beschrijft. Ook al heb je het al meerdere malen over een bepaald onderwerp gehad, toch of juist dan is het goed eens opnieuw na te gaan waar je het eigenlijk over hebt. Beter taalonderwijs willen we allemaal. Maar wat is het ook al weer? Dat is ergens het manko van de mens als schakel in het onderwijs. Een kameleon hoeft niet te bedenken wat hij is, hij is gewoon kameleon. Wij wel, wij moeten denken, en daarom wens ik u veel leesplezier en veranderinge.

BESTELLING THEMANUMMERS

Ieder jaar geeft *Moer* een themanummer uit. Dit is een extra dik nummer over een specifiek thema van het onderwijs in het Nederlands.

Als u nog niet zo lang lid bent van *Moer*, moet u wellicht een aantal van deze themanummers missen. Wanneer u deze toch graag in uw bezit wilt hebben, dan kunt u ze alsnog bestellen (zolang de voorraad strekt)!

De prijs van een themanummer is f 25 inclusief porto en de thema's zijn de volgende:

Moer 1990•7	Leren alfabetiseren
Moer 1992•3/4	De praktijk
Moer 1994•6	Nederlands als tweede taal
Moer 1996•1	Taalonderwijs op de basisonderwijs
Moer 1996•6	Tweede Fase
Moer 1997•6	Taakgericht taalonderwijs
Moer 1999•3	Kunstzinnig taalonderwijs

U kunt een themanummer bestellen door het bijbehorende bedrag over te maken op gironummer 28 31 310 t.n.v. VON, Amsterdam.

VERGEET NIET HET JUISTE THEMA EN NUMMER VAN MOER TE VERMELDEN EN UW EIGEN ADRES!

Bij bestelling van meer dan één themanummer blijft de prijs per nummer hetzelfde, maar veranderen de portokosten:

- Bij 1 exemplaar betaalt u f 5 portokosten
- Bij 2 exemplaren betaalt u f 6 portokosten
- Bij 3 exemplaren betaalt u f 8 portokosten
- Bij 4 t/m 19 exemplaren betaalt u f 9,50 portokosten
- Bij 20 exemplaren of meer betaalt u f 12,50 portokosten